

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL DNSB „A“ VALDYBOS PIRMININKO X SKUNDO PRIEŠ KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĘ

2018-05-09 Nr. 4D-2018/2-197
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2018-02-13 gavo Vyriausybės atstovo Kauno apskrityje tarnybos persiustą DNSB „A“ valdybos pirmininko X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Kauno miesto savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), teikiant atsakymus į Pareiškėjo 2017-07-26, 2017-09-28 ir 2017-11-16 kreipimusis.

2. Pareiškėjas skunde nurodo:

2.1. „2017 m. lapkričio 16 d. pakartotiniu skundu (trečiąjį kartą) kreipėmės į Kauno miesto merą, norėdami atsakymo dėl mus dominančių aplinkybių [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Iki šios dienos (2018 m. vasario 8 d.) atsakymas negautas.“

3. Pareiškėjas skunde Seimo kontrolieriaus prašo „padėti išspręsti susiklosčiusią situaciją“.

4. Su skundu, be kitų dokumentų, pateikta:

4.1. **Pareiškėjo 2017-07-26 kreipimasis, adresuotas Savivaldybės merui (kopija), kuriame nurodyta:**

4.1.1. „[...] 2017 m. birželio mėn. 27 d. UAB B automašina [...] atvykę darbuotojai [...] namo kieme, pastatė du nukreipiamuosius ženklus „Pėsčiųjų takas“. Iki tol, toje vietoje, dviejų namų gyventojai parkuodavo savo automobilius. [...]“

4.1.2. „Gerb. mere, maloniai prašome išsiaiškinti savo pavaldinių sprendimų ir darbų pagrįstumą. [...]“

4.1.3. „Prašome nurodyti atsakingo pareigūno sprendimo (potvarkio) apskundimo tvarką.“

4.2. **Pareiškėjo 2017-09-28 pakartotinis kreipimasis, adresuotas Savivaldybės merui (kopija), kuriame nurodyta:**

„2017 m. liepos 26 d. raštu kreipiausi į Jus, prašydamas paaiškinti susidariusią situaciją [...] namo kieme, nurodyti pareigūno, kurio veiksmais įvykdytas (mano nuomone) netinkamas sprendimas, pavardę ir sprendimo apskundimo tvarką. Iki šios dienos atsakymas negautas, todėl pakartotinai prašau atsakyti į mano 2017 m. liepos 26 d. raštą.“

4.3. Savivaldybės administracijos 2017-10-18 raštas Nr. 39-2-317 (nurodoma, jog atsakoma į 2017-09-28 kreipimąsi), adresuotas Pareiškėjui (kopija), kuriame nurodyta:

„Informuojame Jus, kad kelio ženklai Nr. 412 „Pėsčiųjų takas“, adresu [...], įrengti siekiant užtikrinti pėsčiųjų saugumą. Pažymime, kad minėtas pėsčiųjų takas neskirtas transporto priemonių važinėjimui ir parkavimui. Dėl trūkstamų parkavimo vietų siūlome Jums susiformuoti žemės sklypą, kuriame būtų numatytos vietos automobilių statymui.“

4.4. Pareiškėjo 2017-11-16 kreipimasis, adresuotas Savivaldybės merui (kopija), kuriame nurodyta:

4.4.1. „Nuo 2017-07-26 d. [prašėme] Jūsų paaiškinti ir atsakyti į klausimą, kuris Jums pavaldžios administracijos valdininkas priėmė (mano nuomone) visiškai neteisėtą ir nepagrįstą sprendimą [...].“

4.4.2. „Pirmas [2017-07-26] pareiškimas net nebuvo nagrinėtas, į antrąjį – valdininkas sk. vedėjas P. Keras atsakė, kad sprendimas priimtas „*siekiant užtikrinti pėsčiųjų saugumą*“ [...].“

4.4.3. „[...] maloniai prašome dar kartą atsakyti, kurio valdininko sprendimu (po daugiau kaip 25 metų) priimtas aukščiau minėtas sprendimas ir [...] nurodyti jo apskundimo tvarką.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 ir 20 straipsniais, Seimo kontrolierius dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių kreipėsi į ***Savivaldybės administraciją***.

6. Iš Savivaldybės administracijos pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

6.1. „Kelio ženklai Kauno mieste įrenginėjami vadovaujantis [...] Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 32 punktu, Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A-4030 patvirtintais Kauno miesto savivaldybės administracijos transporto ir eismo organizavimo skyriaus nuostatais (toliau - skyriaus nuostatai), Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. A-1354 patvirtintais Eismo saugumo komisijos nuostatais (toliau - komisijos nuostatai). [...].“

6.2. „[...] Savivaldybė pirmą kartą informaciją apie skunde keliamas problemas gavo 2017 m. kovo 27 d. rašytiniu prašymu, adresuotu Kauno m. merui (Savivaldybės registracija 2017-03-30 Nr. R13-608), kurį pasirašė [...] gyventoja [...]. [Gyventoja] informavo, kad po jų namo langais, esančio adresu [...], ant žalios vejės ir pėsčiųjų tako aplinkinių namų gyventojai stato savo automobilius. Pėsčiųjų takas jungia C pagrindinę mokyklą su gretimais namais. Automobiliai, važinėjantys minėtu pėsčiųjų taku, gadina tako dangą, užneša purvu, dėl didelio automobilių greičio sukeliama pavojus pėstiesiems. [Gyventoja] prašė įrengti kelio ženklą, draudžiantį statyti automobilius. Prašymą pasirašė 21 gyventojas [...].“

6.3. „Kelio ženklai Nr. 412 „Pėsčiųjų takas“ [...], įrengti [...] vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 32 p., siekiant užtikrinti eismo saugumą [...]. Pažymime, kad 3 m pločio pėsčiųjų takas šalia pastato adresu [...], niekada nebuvo skirtas transporto priemonių važinėjimui ir parkavimui. Atsižvelgiant į pėsčiųjų tako dangos parametrus, transporto priemonių parkavimas negalimas dar ir dėl to, kad statant transporto priemones būtų prieštaraujama Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1950 (Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimo Nr. 1086 redakcija) patvirtintų Kelių eismo taisyklių (toliau - Kelių eismo taisyklės) 150.7 papunkčiui, kuris nurodo, kad sustoti ir stovėti draudžiama ten, kur tarp sustojusios transporto priemonės ir ištisinės horizontaliojo ženklinimo linijos (bortelio) mažesnis kaip 3 m atstumas.

Minėto pėsčiųjų tako plotis 3 metrai. [...]. Administracinį sprendimą dėl kelio ženklų Nr. 412 „Pėsčiųjų takas“ įrengimo [...] priėmė Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Vilius Šiliauskas, kuris įteisintas 2017 m. birželio 30 d. raštu Nr. (33.192)2-2215. Individualus administracinis sprendimas buvo pagrįstas nustatytais faktais ir teisės aktų normomis. Sprendimo duomenys įtraukti į Kauno miesto vertikaliųjų kelio ženklų registrą [...]. Minėtų kelio ženklų įrengimas Savivaldybės administracijos Eismo saugumo komisijoje nebuvo svarstytas, kadangi ties [...] esantis pėsčiųjų takas visą laiką buvo skirtas pėstiesiems - eismo organizavimo tvarka nebuvo keičiama. [...].“

6.4. „[...] Pareiškėjo 2017-07-26 kreipimasis pirmą kartą Savivaldybėje buvo gautas kartu su 2017-09-28 skundu (Savivaldybės registracija 2017-09-29 R12-5265). [...] 2017-09-28 skundas [...], kartu su pridėtu 2017-07-26 kreipimusi [...], kurį Savivaldybė gavo pirmą kartą, išnagrinėtas. Nagrinėjimo metu buvo patikrinti [2017-07-26] kreipimesi ir [2017-09-28] skunde išdėstyti faktai. Nuvykus į vietą, adresu [...], buvo patikrinta situacija vietoje. Taip pat buvo tikrinami duomenys, esantys Savivaldybės vertikaliųjų kelio ženklų registre. Atlikus minėtus veiksmus, pateikta informacija, kokie kelio ženklai įrengti, pateiktas argumentas, kodėl įrengti minėti kelio ženklai ir pateiktas siūlymas dėl automobilių statymo.“

6.5. „Savivaldybė 2017-10-18 raštu Nr. 39-2-317 atsakydama į Pareiškėjo 2017-09-28 skundą (su kuriuo taip pat buvo gautas 2017-07-26 kreipimasis), pateikė informaciją, kad kelio ženklai Nr. 412 „Pėsčiųjų takas“, adresu [...], įrengti siekiant užtikrinti pėsčiųjų saugumą. Taip pat buvo teikiama informacija, kad minėtas pėsčiųjų takas neskirtas transporto priemonių važinėjimui ir parkavimui, [pažymos 4.1.3 punkte] nurodyta informacija nebuvo teikta, kadangi Pareiškėjui buvo teikiamas siūlymas dėl trūkstamų parkavimo vietų. [...] Kadangi 2017-07-26 kreipimasis Savivaldybėje buvo gautas kartu su 2017-09-28 skundu, atsakymas į abiejuose raštuose minimą situaciją pateiktas 2017-10-18 raštu Nr. 39-2-317. [...]“

6.6. „2017-11-16 kreipimasis Savivaldybėje buvo gautas 2017-11-16, [...]. Kreipimasis nukreiptas Kauno miesto savivaldybės administracijos Transporto ir eismo organizavimo skyriaus vyriausiam specialistui Algirdui Griausliui. 2017-11-16 kreipimasis pakartotinai išnagrinėtas, pakartotinai pateikta informacija, kokie kelio ženklai įrengti, pakartotinai pateiktas argumentas, kodėl įrengti minėti kelio ženklai ir pakartotinai pateiktas siūlymas dėl automobilių statymo. Pareiškėjui 2017-12-19 raštu Nr. (33.200)2-4046 buvo pateiktas motyvuotas atsakymas į skundą. [...]“

6.7. „Pažymime, kad 3 m pločio pėsčiųjų takas įrengtas ties [...] namais. Namas, adresu [...], kuriame įsteigta DNSB „A“ bendrija ir kuriame gyvena Pareiškėjas, turi parkavimo vietas kieme, esančiame ties Pareiškėjo pastatu. Atkreiptinas dėmesys, kad namai, adresais [...] neturi suformuotų ir įregistruotų žemės sklypų, todėl automobilių parkavimas vykdomas bendroje kiemų teritorijoje valstybinėje žemėje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. DI-533 Statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai“ (toliau - Reglamentas) 107 p., statinio ar statinių grupės privalomos automobilių saugojimo ir stovėjimo vietos įrengiamos statinio ar statinių grupės žemės sklypo ribose ir už automobilių stovėjimo vietų įrengimą atsakingas statytojas. [...] Savivaldybės administracija esamos eismo organizavimo tvarkos keisti neplanuoja. Pareiškėjas apie situaciją informuotas du kartus. Pareiškėjui buvo teiktas pasiūlymas dėl žemės sklypo susiformavimo ir transporto priemonių parkavimo galimybių. [...]“

6.8. **Savivaldybės administracijos 2017-06-30 rašte Nr. (33.192)2-2215 (kopija) nurodyta:**

„[...] vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 32 p. siekiant užtikrinti žmonių saugumą [...], pėsčiųjų take įrengti metaliniai kuolai, [...] įrengti kelio ženklai „Pėsčiųjų ir dviračių takas“. [...]“

6.10. Savivaldybės administracijos 2017-12-19 rašte Nr. (33.200)R-4046, adresuotame Pareiškėjui (kopija) nurodyta:

6.10.1. „Pakartotinai informuojame Jus, kad kelio ženklai Nr. 412 „Pėsčiųjų takas“, adresu [...], įrengti siekiant užtikrinti pėsčiųjų saugumą. Pažymime, kad minėtas pėsčiųjų takas neskirtas transporto priemonių važinėjimui ir parkavimui. Siekiant padidinti parkavimo vietų skaičių ties Jūsų daugiabučiu namu, siūlome susiformuoti žemės sklypą, kuriame būtų numatytos vietos automobilių parkavimui.“

6.10.2. „Vadovaujantis [Vietos savivaldos įstatymo] Nr. 1-533 antrojo skirsnio 6 straipsnio 32 punktu, viena iš savarankiškųjų (Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų) savivaldybių funkcijų yra savivaldybių vietinės reikšmės keliu ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas.“

6.10.3. „Jeigu nesutinkate su [Savivaldybės administracijos] sprendimu, galite jį skųsti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

7. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

7.1. **Istatymai:**

7.1.1. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...].“

7.1.2. *Vietos savivaldos įstatyme* nustatyta:

4 straipsnis – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...]; 9) *savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus*. Savivaldybės institucijos sudaro sąlygas savivaldybės gyventojams tiesiogiai dalyvauti rengiant ir svarstant sprendimų projektus, organizuojant apklausas, susirinkimus, sueigas, viešą peticijų nagrinėjimą, skatina kitas pilietinės iniciatyvos formas. [...]; 10) *veiklos skaidrumo*. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma; [...]; 12) *reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę*. Savivaldybės gyventojai ar jų atstovai turi teisę susipažinti su savivaldybės institucijų sprendimų projektais ir priimtais sprendimais, gauti viešus ir motyvuotus atsakymus į pareikštą nuomonę apie savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų ar atskirų valstybės tarnautojų darbą; [...].“

6 straipsnio 1 dalis – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: „[...]; 32) savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas; [...].“

7.1.3. *Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme* nustatyta:

10 straipsnio 8 dalis – „Užtikrindamas eismo saugumą, savivaldybės administracijos direktorius: [...]; 3) sprendžia eismo organizavimo klausimus miestų ir kaimų gyvenamosiose vietovėse, vietinės reikšmės keliuose; 4) rūpinasi vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, transporto infrastruktūros objektų projektavimu, statyba, gatvių tiesimu, taisymu ir rekonstravimu, organizuoja kelių saugumo audito, poveikio kelio saugumui vertinimo, kelių saugumo patikrinimo, didelio avaringumo ruožų ir saugumo lygio nustatymo kelių tinkle atlikimą vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse, organizuoja medicinos pagalbos teikimą eismo įvykiuose nukentėjusiems asmenims; [...].“

7.1.4. *Viešojo administravimo įstatyme* nustatyta:

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...]; 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

7.2. **Vyriausybės ir kiti teisės aktai:**

7.2.1. Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose *Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (redakcija, galiojusi nuo 2015-09-01 iki 2017-11-23)* buvo reglamentuojama:

34 punktas – „Asmenų prašymai, išskyrus asmenų prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tuoj pat, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo institucijoje.“

47 punktas – „Atsakymai parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį: [...]; 47.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...].“

50 punktas – „Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą [...] informaciją, [...] priežastys, [...] nurodoma tiksli atsakymo apskundimo tvarka ir institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai), taip pat terminas (-ai), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

7.2.2. Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-117 patvirtintose *Dokumentų rengimo taisyklėse* reglamentuojama:

38 punktas – „Gauto dokumento nuorodą sudaro žodis „I“, dokumento, į kurį atsakoma, data ir registracijos numeris, [...]. Jei gauto dokumento registracijos numerio nėra, nurodoma dokumento data ir dokumento rūšies pavadinimas, [...]. Jei gauto dokumento datos ir registracijos numerio nėra, nurodoma dokumento gavimo data, [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

8. **Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika**

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004-12-13 nutarime (byla Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03), be kita ko, nurodyta::

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytais galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų. Konstitucinis Teismas 2000-06-30 nutarime konstatavo, kad valstybės institucijos, pareigūnai turi saugoti, ginti žmogaus teises ir laisves; ypač svarbu, kad, vykdydami jiems patikėtas funkcijas, jie patys nepažeistų žmogaus teisių ir laisvių [...].

[...] Konstitucinis Teismas 2004-07-01 nutarime ir 2004-11-05 išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...]. [...].“

9. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika

9.1. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-03-01 nutartyje (administracinė byla Nr. A⁵⁰²-1605/2012), be kita ko, nurodyta:

„[...]. Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei *gero administravimo, atsakingo valdymo* principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

9.2. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008-08-07 nutartyje (administracinė byla Nr. AS¹⁴⁶-423/08), be kita ko, nurodyta:

„[...]. [...] Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio, nustatančio individualaus administracinio akto bendruosius reikalavimus, 2 dalyje nurodyta, jog individualiame administraciniame akte turi būti nurodyta akto apskundimo tvarka. Viešojo administravimo subjekto priimtame individualiame administraciniame akte įrašyta bendro pobūdžio nuoroda į atitinkamą įstatymą, kuriame nustatyta sprendimo apskundimo tvarka, nelaikytina tinkamu Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalies reikalavimų vykdymu. Įstatymo reikalavimas, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodyta akto apskundimo tvarka, nustato pareigą individualų administracinį aktą priimančiam viešojo administravimo subjektui sprendime nurodyti tokius duomenis, iš kurių be papildomų informacijos šaltinių (įstatymų, poįstatyminių teisės aktų) ir laiko sąnaudų pareiškėjui, nepriklausomai nuo jo išsilavinimo, amžiaus, būtų visiškai aišku, kokia institucijai (institucijos pavadinimas, adresas) ir per kokį terminą (nurodant, ar terminas skaičiuojamas nuo sprendimo priėmimo, ar nuo individualaus akto gavimo dienos) gali būti paduotas skundas. [...]“

Tyrimo išvados

10. Seimo kontrolierius gavo Vyriausybės atstovo Kauno apskrityje tarnybos persiustą Pareiškėjo skundą, kuriame Pareiškėjas nurodė, jog negauna iš Savivaldybės atsakymų į Savivaldybės merui teiktuose 2017-07-26, 2017-09-28 ir 2017-11-16 prašymuose nurodytus klausimus, susijusius su namo, esančio [...] (toliau vadinama – Namas), kieme įrengtais kelio ženklais.

Dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierius kreipėsi į Savivaldybės administraciją.

11. Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnyje reglamentuojami pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, t. y. *savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus* principas, reiškiantis, jog savivaldybės institucijos turi sudaryti sąlygas savivaldybės gyventojams tiesiogiai dalyvauti rengiant ir svarstant sprendimų projektus, skatinti kitas pilietinės iniciatyvos formas, *veiklos skaidrumo* principas, reiškiantis, kad savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma, taip pat *reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę* principas, reiškiantis, kad savivaldybės gyventojai ar jų atstovai turi teisę susipažinti su savivaldybės institucijų sprendimų projektais ir priimtais sprendimais ir pan.

Vadovaujantis to paties teisės akto 6 straipsnio 1 dalies 32 punkte įtvirtinta nuostata, *viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas*. Seimo kontrolierius taip pat atkreipia dėmesį į Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalies 3 ir 4 punktuose įtvirtintas teisės normas, kuriomis remiantis, *savivaldybės administracijos direktoriaus* kompetencijai priskirtina spręsti eismo organizavimo klausimus miestų ir kaimų gyvenamosiose vietovėse, vietinės reikšmės keliuose, rūpintis vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, transporto infrastruktūros objektų projektavimu, statyba, gatvių tiesimu, taisymu ir rekonstravimu ir pan.

12. Be pirmiau minėtų funkcijų, savivaldybės atlieka ir bendrąsias viešojo administravimo funkcijas, susijusias su asmenų prašymų (skundų) nagrinėjimu, ir yra įpareigtos pagal kompetenciją imtis reikiamų priemonių, kad būtų išspręsti juose keliami klausimai. Seimo kontrolierius pažymi, kad Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau vadinama – Taisyklės) redakcijos, galiojusios nuo 2015-09-01 iki 2017-11-23, 47.2 punkte buvo reglamentuojama, kad atsakymai turi būti parengiami atsižvelgiant į prašymo *turinį*, t. y. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją, turi būti atsakoma pateikiant prašomą informaciją Teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys. Atitinkamai, atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą informaciją priežastys, turi būti nurodoma tiksliai atsakymo apskundimo tvarka ir institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai), taip pat terminas (-ai), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (Taisyklių 50 punktas). Vadovaujantis Taisyklių 34 punkte įtvirtintomis teisės normomis, asmenų prašymai, išskyrus asmenų prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tuoj pat, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo institucijoje.

Tyrimo metu išnagrinėjus Seimo kontrolieriui pateiktą informaciją ir dokumentus, nustatyta, kad Savivaldybės pareigūnų veiksmai, susiję su Pareiškėjo kreipimusi nagrinėjimu ir atsakymų teikimu, skundo tyrimo atveju laikytini buvę nepakankamais, dėl to buvo pažeista Pareiškėjo teisė į gerą viešąjį administravimą, kadangi:

12.1. tyrimo metu Savivaldybės administracija Seimo kontrolieriui pateiktoje informacijoje nurodė, kad Savivaldybė **2017-09-29** vienu metu gavo Pareiškėjo **2017-07-26** ir **2017-09-28** kreipimasis (registracijos Savivaldybėje Nr. R12-5265) dėl informacijos, susijusios su Namu kieme įrengtais kelio ženklais, pateikimo (pažymos 6.4 punktas). Šiame kontekste pažymėtina, jog tyrimo metu Seimo kontrolieriui kilo abejonių, ar iš tikrųjų pirmiau minėtas Pareiškėjo 2018-07-26 kreipimasis Savivaldybėje buvo gautas tik 2017-09-29. Siūlytina Savivaldybės administracijai išsiaiškinti aplinkybes, susijusias su Pareiškėjo 2017-07-26 kreipimosi gavimu ir registracija Savivaldybėje.

2017-07-26 kreipimesi Pareiškėjas prašė Savivaldybės mero „išsiaiškinti savo pavaldinių sprendimų ir darbų pagrįstumą“ ir pateikti Pareiškėjui informaciją apie atsakingą Savivaldybės pareigūną, priėmusį sprendimą dėl kelio ženklų Namu kieme įrengimo, bei nurodyti šio sprendimo apskundimo tvarką (pažymos 4.1.2 ir 4.1.3 punktai). 2017-09-28 kreipimesi Pareiškėjas pakartotinai prašė pateikti pirmiau minėtą informaciją, susijusią su kelio ženklų Namu kieme įrengimu, t. y. atsakyti į 2017-07-26 kreipimąsi (pažymos 4.2 punktas). Remiantis tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktais Savivaldybės administracijos paaiškinimais, atsižvelgiant į gautus Pareiškėjo 2017-07-26 ir 2017-09-28 kreipimusis, Savivaldybės administracijos pareigūnai buvo nuvykę į šalia Namu esančią teritoriją pagal Pareiškėjo prašymuose nurodytas aplinkybes atlikti situacijos patikrinimo vietoje, taip pat buvo patikrinti Savivaldybės vertikaliųjų kelio ženklų registre esantys aktualūs duomenys (pažymos 6.4 punktas) ir **2017-10-18** raštu Nr. 39-2-317 Pareiškėjui pateiktas atsakymas į abu pirmiau nurodytus jo 2017-07-26 ir 2017-09-28 kreipimusis (pažymos 4.3 punktas). Atsakymas į 2017-09-29 Savivaldybėje gautus Pareiškėjo 2017-07-26 ir 2017-09-28 kreipimusis buvo pateiktas laiku, t. y. nepažeidžiant Taisyklių 34 punkte įtvirtinto 20 darbo dienų termino, **tačiau netinkamai**: Seimo kontrolierius, tyrimo metu įvertinęs Savivaldybės administracijos 2017-10-18 atsakymo Nr. 39-2-317 turinį, nustatė, jog jame pateikta abstrakti deklaratyvaus pobūdžio informacija, jog Namu kieme esantys ženklai buvo įrengti „siekiant užtikrinti pėsčiųjų saugumą“, ir kad „pėsčiųjų takas neskirtas transporto priemonių važinėjimui ir parkavimui“, bet **nieko nepasisakoma** dėl Pareiškėjo 2017-07-26 kreipimesi nurodyto prašymo informuoti Pareiškėją apie **atsakingą Savivaldybės pareigūną**, priėmusį sprendimą dėl kelio ženklų Namu kieme įrengimo, **nepateikta** sprendimo dėl kelio ženklų Namu kieme įrengimo **apskundimo tvarka**, **nenurodytos** Pareiškėjo prašomos informacijos **nepateikimo priežastys** bei paties Savivaldybės administracijos 2017-10-18 atsakymo Nr. 39-2-317 **apskundimo tvarka**, kas vertintina kritiškai. Tyrimo metu Savivaldybės administracija Seimo kontrolieriui paaiškino, dėl kokių priežasčių Namu kieme buvo įrengti kelio ženklai (nurodė, jog buvo gautas daugiabučio gyvenamojo namo, esančio [...], gyventojų prašymas, pasirašytas 21 suinteresuoto asmens, dėl kelio ženklų, draudžiančio statyti automobilius, įrengimo, motyvuojant tuo, jog ant „žalios vejos ir pėsčiųjų tako aplinkinių namų gyventojai stato savo automobilius“, ir kad „automobiliai, važinėjantys minėtu pėsčiųjų taku, gadina tako dangą, užneša purvą, dėl didelio automobilių greičio sukeliama pavojus pėstiesiems“) (pažymos 6.2 punktas), taip pat nurodė, kad „3 m pločio pėsčiųjų takas [...] niekada nebuvo skirtas transporto priemonių važinėjimui ir parkavimui“, o administracinį sprendimą dėl kelio ženklų Namu kieme įrengimo 2017-06-30 priėmė Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Vilius Šiliauskas (pažymos 6.3 punktas), tačiau pažymėtina, jog šiuos paaiškinimus Savivaldybės administracija pateikė **tik** Seimo kontrolieriui tyrimo metu. Darytina išvada, jog Savivaldybės administracija, 2017-10-18 raštu Nr. 39-2-317 teikdama atsakymą į Pareiškėjo 2017-07-26 ir 2017-09-28 kreipimusis, pažeidė Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintus *įstatymo viršenybės* ir *išsamumo* principus (pažymos 7.1.4 punktas) bei nesilaikė Taisyklių 47.2 ir 50 punktuose įtvirtintų reikalavimų. **Siūlytina Savivaldybės administracijai imtis papildomų priemonių, jog ateityje, Savivaldybei gavus asmenų kreipimusis, atsakymai jiems būtų teikiami pagal kreipimąsi turinį, o atsisakant pateikti asmenims jų prašomą informaciją būtų nurodomos informacijos nepateikimo priežastys (motyvai) bei tiksliai atsakymo apskundimo tvarka.** Seimo kontrolierius taip pat pažymi, jog Savivaldybės administracijos 2017-10-18 atsakymo Nr. 39-2-317 rekvizituose netiksliai įrašyta rašto, į kurį atsakoma, data: Savivaldybės administracija 2017-10-18 rašte Nr. 39-2-317 nurodo, jog atsakoma į 2017-09-28 kreipimąsi, tačiau, kaip minėta, pagal tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktą informaciją nustatyta, kad Savivaldybės administracija 2017-10-18 rašte Nr. 39-2-317 teikė atsakymą į 2017-07-26 ir 2017-09-28 Pareiškėjo kreipimusis. Atkreiptinas dėmesys, kad Dokumentų rengimo taisyklių 38 punkte nustatyta, jog gauto dokumento nuorodą sudaro žodis „I“, dokumento, į kurį atsakoma, data ir registracijos numeris. Jeigu gauto dokumento registracijos

numerio nėra, nurodoma dokumento data ir dokumento rūšies pavadinimas, o jeigu gauto dokumento datos ir registracijos numerio nėra, nurodoma dokumento gavimo data (pažymos 7.2.2 punktas). ***Atsižvelgiant į tai, Savivaldybei tikslinga imtis papildomų priemonių, kad ateityje, Savivaldybei rengiant atsakymus į pareiškėjų kreipimuisis, būtų laikomasi Dokumentų rengimo taisyklėse nustatytos tvarkos.***

12.2. Tyrimo metu taip pat nustatyta, kad Savivaldybė **2017-11-16** gavo pakartotinį Pareiškėjo **2017-11-16** kreipimąsi dėl informacijos, susijusios su Namu kieme įrengtais kelio ženklais, pateikimo (pažymos 6.6 punktas). Pareiškėjas 2017-11-16 kreipimesi pakartotinai prašė pateikti informaciją apie atsakingą Savivaldybės pareigūną, priėmusį sprendimą dėl kelio ženklų Namu kieme įrengimo, bei nurodyti šio sprendimo apskundimo tvarką (pažymos 4.4.3 punktas). Savivaldybės administracija, išnagrinėjusi pirmiau minėtą Pareiškėjo kreipimąsi, **2017-12-19 raštu Nr. (33.200)2-4046** pateikė atsakymą (pažymos 6.10 punktas). Seimo kontrolierius, tyrimo metu įvertinęs Savivaldybės administracijos 2017-12-19 atsakymo Nr. (33.200)2-4046 *turinį*, nustatė, jog jame nepateikta Pareiškėjo 2017-11-16 kreipimesi pakartotinai prašyta informacija (nenurodyta, kuris Savivaldybės pareigūnas priėmė sprendimą dėl kelio ženklų Namu kieme įrengimo, taip pat nenurodyti šios informacijos nepateikimo motyvai), kas vertintina kritiškai Taisyklių 47.2 įtvirtintų nuostatų bei *išsamumo, gero administravimo* principų prasme. ***Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės administracijai tikslinga pagal kompetenciją pakartotinai išnagrinėti Pareiškėjo 2017-07-26, 2017-09-28 ir 2017-11-16 kreipimuisis bei pateikti Pareiškėjui išsamų bei motyvuotą atsakymą (Seimo kontrolieriui pateikti atsakymo kopiją).*** Seimo kontrolierius taip pat pažymi, kad 2017-12-19 atsakyme Nr. (33.200)2-4046 nenurodyta tiksli šio atsakymo apskundimo tvarka, kaip tai reglamentuojama Taisyklių 50 punkte, kas taip pat vertintina kritiškai. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į tai, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra konstatavęs, jog „*Istatymo reikalavimas, kad [...] turi būti nurodyta akto apskundimo tvarka, nustato pareigą [...] viešojo administravimo subjektui [...] nurodyti tokius duomenis, iš kurių be papildomų informacijos šaltinių (įstatymų, poįstatyminių teisės aktų) ir laiko sąnaudų pareiškėjui, nepriklausomai nuo jo išsilavinimo, amžiaus, būtų visiškai aišku, kokia institucijai (institucijos pavadinimas, adresas) ir per kokį terminą (nurodant, ar terminas skaičiuojamas nuo sprendimo priėmimo, ar nuo individualaus akto gavimo dienos) gali būti paduotas skundas*“ (pažymos 9.2 punktas). Tyrimo metu taip pat nustatyta, jog Savivaldybės administracija 2017-12-19 atsakymą Nr. (33.200)2-4046 į Pareiškėjo 2017-11-16 kreipimąsi pateikė ***pavėluotai***, t. y. pažeisdama Taisyklių 34 punkte nurodytą 20 darbo dienų terminą. ***Atsižvelgiant į tai, Savivaldybei tikslinga imtis papildomų priemonių, jog ateityje asmenų kreipimaisi Savivaldybėje būtų nagrinėjamai laikantis teisės aktuose nustatytų terminų.***

13. Apibendrinant, konstatuotina, kad Pareiškėjo skundas dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), teikiant atsakymus į Pareiškėjo 2017-07-26, 2017-09-28 ir 2017-11-16 kreipimuisis, yra pripažintinas pagrįstu pagal pažymos 12 punkte pateiktas išvadas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

14. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia:

DNSB „A“ valdybos pirmininko X skundą dėl Kauno miesto savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), teikiant atsakymus į X 2017-07-26, 2017-09-28 ir 2017-11-16 kreipimuisis, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius ***Kauno miesto savivaldybės administracijai*** rekomenduoja:

15.1. pagal kompetenciją pakartotinai išnagrinėti DNSB „A“ valdybos pirmininko X 2017-07-26, 2017-09-28 bei 2017-11-16 kreipimusis ir pateikti X išsamų bei motyvuotą atsakymą (Seimo kontrolieriui pateikti atsakymo kopiją);

15.2. išsiaiškinti, ar DNSB „A“ valdybos pirmininko X 2017-07-26 kreipimasis Kauno miesto savivaldybėje iš tikrųjų buvo gautas tik 2017-09-29; jeigu būtų nustatyta, kad pirmiau minėtas 2017-07-26 kreipimasis Kauno miesto savivaldybėje buvo gautas anksčiau (pavyzdžiui, 2017 metų liepos mėnesį), pateikti motyvuotus paaiškinimus, kodėl 2017-07-26 kreipimasis nebuvo užregistruotas teisės aktuose nustatytais terminais, taip pat imtis papildomų priemonių, kad ateityje panašaus pobūdžio atvejai Kauno miesto savivaldybėje nesikartotų;

15.3. imtis papildomų priemonių, jog ateityje, Kauno miesto savivaldybei gavus asmenų kreipimusis, atsakymai jiems būtų teikiami pagal kreipimūsi turinį, o atsisakant pateikti asmenims jų prašomą informaciją būtų nurodomos informacijos nepateikimo priežastys (motyvai) bei tiksli atsakymo apskundimo tvarka;

15.4. imtis papildomų priemonių, kad ateityje, Kauno miesto savivaldybei rengiant atsakymus į pareiškėjų kreipimusis, būtų laikomasi Dokumentų rengimo taisyklėse nustatytos tvarkos;

15.5. imtis papildomų priemonių, jog ateityje asmenų kreipimaisi Kauno miesto savivaldybėje būtų nagrinėjamai laikantis teisės aktuose nustatytų terminų.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašome pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. **ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys